

MUZEALNE ABC

W NIEGDYSIEJSZYM GOSPODARSTWIE

Zobacz więcej!

Film „Magazyn pełen skarbów”
materiał rozwija tematy związane z drogą muzealium od momentu pozyskania.

Literatura:

Mironiuk Nikolska Alicja, 2010. Polska sztuka Ludowa. Warszawa: Wydawnictwo Muza SA
Gawęł Artur, 2013, Rok obrzędowy na Podlasiu, Białystok
Ciesielski Zygmunt, 2004, Tradycyjne rękodzieło ludowe Podlasia, Białystok: Wojewódzki Ośrodek Animacji Kultury
Skusza Zbigniew Adam, 206, Ginące zawody w Polsce, Wydawnictwo Muza S.A.,

Po obejrzeniu materiału odbiorca:

1. Potrafi zdefiniować pojęcie sztuki ludowej;
2. Jest w stanie wymienić główne dziedziny sztuki ludowej omawiane w materiale.

Pojęcia warte zapamiętania:

Sztuka Ludowa - całokształt działalności artystycznej społeczności wiejskiej.

Tkactwo - rzemiosło zajmujące się ręcznym lub mechanicznym wyrobem tkanin z przędzy.

Sejpak - tkanina wykonywana na warsztacie tkackim o lnianym wątku i wełnianej osnowie. Technika tkania polega na wybieraniu wzoru, który występuje w rytmicznych układach, bardzo często pojawiają się motywy romboidalne i gwiazdy.

Radziuszka - dekoracyjna tkanina lniana, dwubarwna, o bardzo drobnym, geometrycznym ornamentcie, tkana na kilku nicielnicach, służąca zazwyczaj jako dywanik, narzuta na łóżko, ale także do nakrywania siedzeń na wozach lub saniach podczas wyjazdów do kościoła czy do miasta.

Tkanina podwójna, zwana dwuosnowową - technika tkania polegająca na uzyskaniu wzoru przez przenikanie się dwóch różniących się w kolorze osnów. Powstały wzór ma swój negatywny odpowiednik po drugiej stronie tkaniny.

Haft tkacki - ornament, na materiale lnianym o płóciennym splocie, który przypomina haft jednak wykonany został metodą tkacką.

Plastyka obrzędowa - oprawa plastyczna obrzędów, zarówno religijnych, jak i świeckich, podkreślająca znaczenie oraz wartość magiczną i religijną obrzędu, będąca wyrazem naturalnej potrzeby ludzkiej do upiększania, zdobienia, wyrazem smaku i wyobraźni artystycznej twórców

Wycinanka - papierowa dekoracja wiejskiego wnętrza mieszkalnego oraz element zdobniczy gwiazd kolędniczych.

Pisankarstwo - umiejętność dekorowania jaj elementami zdobniczymi, stanowiącymi nieodłączny element wielkanocnej tradycji.

Przędzica - urządzenie tkackie służące do przędzenia włókna a także część kołowrotka.

Wota - dar ofiarowany Bogu w błaganii o łaskę lub z wdzięcznością za już doznaną łaskę, np. uzdrowienie z choroby.

Ceramika biskwitowa – zwana zgrzebna, czerwoną wypalana w piecach z dostępem powietrza.

Ceramika siwa - zwana czarną, zawdzięczająca metaliczny kolor naczynia poprzez wypalanie bez dostępu tlenu.

Plecionkarstwo - jedna z najstarszych technik wytwórczych znanych człowiekowi, występujących u ludów o kulturze zbieracko-łowieckiej i ludów koczowniczych, u których reprezentowane było bogato w postaci różnorodnych toreb i naczyń.

Łapcie - obuwie z tyka lipowego wyplatane ręcznie techniką krzyżowo-taśmową używane okazjonalnie.

Tematy warte rozwinięcia:

1. Rozmowa na temat działalności twórców ludowych w kontekście ginących zawodów, podtrzymywania tradycji.

Materiały opracowane w ramach projektu „Muzealne ABC” finansowanego ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach programu „Kultura w sieci”
Wasilków 2020